БЛАГОВІСТ

PL ISSN 1427-1370

Місячник Української Греко-Католицької Церкви в Польщі

№ 5 (317) • Рік XXVI • Травень 2017 р.

Вдячність за дар

У 1997 р. у Вроцлаві відбувався Євхаристійний Конгрес. У тому часі у Польщі існувала створена в 1996 р. нова структура Греко-Католицької Церкви. Вроцлавсько–Ґданська Єпархія не мала гідного місця, яке можна було би назвати Собором. Парафія у Вроцлаві переходила подібний процес, як інші наші парафії. Наші вірні розкинені внаслідок акції „Вісла" змушені були користати з цього, що призначили латинники.

Греко-католики у Вроцлаві зустрічалися у різних костелах, щоб вкінці на постійно осісти у храмі св. Хреста. Там відбувалося парафіяльне життя. Євхаристийний Конгес приніс велику зміну. Греко-католики отримали дар від Папи Івана Павла II — нову святиню. Минає від цієї події вже **20 літ** і це нагода, щоб подякувати всім хто допоміг, щоб Вроцлавсько-Ґданська Єпархія мала свій Собор.

(Закінчення на 2 сторінці)

Владики та священики Вроцлавсько-Ґданської Єпархії.

Ювілей Згромадження Сестер Служебниць НДМ

29 квітня 2017 року Сестри Служебниці в Польщі відзначали два ювілеї: 125-ліття заснування Згромадження та 70-ту річницю провінції Матері Божої Неустанної Помочі. Головні святкування проходили в церкві Успення Матері Божої, що при монастирі Отців Василіян у Варшаві.

Архиєрейську Божественну Літургію очолив владика Євген (Попович), Архиєпископ і Митрополит Перемисько-Варшавський, з яким співслужили: владика Володимир (Ющак), Єпарх Вроцлавсько-Гданський, владика Богдан (Дзюрах), Секретар Синоду Єпископів УГКЦ, священики обох єпархій: протоігумен о. Миколай Козіцький ЧСВВ, о. Петро Кушка ЧСВВ, ігумен о. Мирослав Підлипчак ЧСВВ, ігумен о. Дмитро Гарасим ЧСВВ, о. митрат Іван Лайкіш ЧСВВ, о. митрат др Стефан Батрух, о. канцлер Павло

(Закінчення на 2 сторінці)

Сестри Служебниці свій ювілей відзначили у варшавській церкві Успіння Матері Божої.

Вознесіння Господнє

Свято Вознесіння — це одне з центральних свят усього християнського світу. Вознесіння, тобто відхід Ісуса Христа з цього світу до Отця, є ще одним величним Господнім празником. Хоча для апостолів розлука з Ісусом була до певної міри сумною подією, певною втратою, бо вже більше не бачили його на землі у людському тілі. Бо кожна втрата близької особи приносить для душі смуток і неспокій.

Але для віруючої людини Вознесіння Христа на небо є радісною подією, бо ним Ісус пригадує нам наше призначення, мету нашого життя — Царство Небесне, бути разом з Отцем. Ним він оживляє нашу надію на щасливе майбутнє, бо нашою дорогою до нього є Христос, який перебуває разом з Отцем і очікує там кожного з нас, яких відкупив з неволі гріха, щоб дарувати нам радість вічного життя, у якій перебуває разом з Отцем і Святим Духом.

(Закінчення на 4 сторінці)

Святий Дух народів

Як в цьогорічному Великому пості ми особливо сприймали 136-ий псалом, в якому депортований у Вавилон Ізраїль клявся поставити Єрусалим понад найвищу свою радість, так само винятково актуальним є для нас «національний» аспект П'ятдесятниці 2017 року.

В день Зіслання Святого Духа «були ж у Єрусалимі між юдеями побожні люди з усіх народів, що під небом»(Діян 2,5), і всі дивувались, що натхнені Духом апостоли, галилеяни, говорять іншими мовами: «Як же воно, що кожний з нас чує нашу рідну мову: партяни, мідяни […] римляни, що тут перебувають, юдеї і прозеліти, крітяни й араби — ми чуємо їх, як вони нашими мовами проголошують величні діла Божі»(Діян 2,11). В день вилиття Святого Духа в Єрусалимі всі народи були рівними, не було кращих і гірших, великих і малих, упривілейованих і принижених. Різноманітність мов і народів від того моменту стала Божим даром.

(Закінчення на 4 сторінці)

Вдячність за дар

(Продовження з 1 сторінки)

5 та 6 травня 2017 р. у вроцлавському Соборі відзначено 20 річницю переказання. У дводневних святкуваннях взяли участь єпископи нашої Церкви: митрополит-Сеньйор Іван Мартиняк, владика Петро Крик — екзарх для греко-католиків у Німеччині та господар — владика Володимир Ющак. У п'ятницю на Великій Вечірні слово виголосив безпосередній свідок тих подій — владика Петро Крик. Пригадав історію, як велику кривду вчинила акція „Вісла", як вірні без своїх храмів були змушені зустрічатися в різних місцях, як далекі були від східного духа молитви. Присутність старших священиків єднала минуле з сучасним. Взірцем було Хшаново біля Елку та о. Мирослав Ріпецький. До цього хотілося нав'язувати у всіх місцях де проживали наші вірні. Костел св. Хреста у Вроцлаві мав бути місцем, в якому створиться умови східної Церкви, таке було бажання Кардинала Ґульбіновича — сказав владика Петро Крик. Яка була перспектива? Людей дуже мало і це було сумним. Не можна було відчути живої Церкви. Але несподівано перед спільнотою появилися нові виклики, як наприклад питання іконостасу. Були різні пропозиції. Вибрано одну — проф. Ю. Новосільського. Не всім це сподобалося, але цей іконостас знаходиться тепер в новому Соборі і його прикрашує. Це таке Боже провидіння — зауважив владика Петро Крик. Дальше прийшли нові виклики: нова єпархія, перший єпископ, новий Собор. З допомогою прийшов Кардинал Ґульбінович, який переказав Папі Іванові Павлу II святиню св. Вінекнтія, а цей переказав греко-католикам у Вроцлаві. На початку це викликало різні почуття у першого єпископа Теодора Майковича, але тодішній парох владика Петро запропонував відслужити Молебень до Серця Ісусового у новій святині. У цьому храмі не було нічого, ні престолу, ні лавок. Храм був порожній і це викликало страх — як прийняти цей дар? А ще до цього чимало вірних було противних, щоб переходити в нове місце. Не було підтримки, а чи можна було відмовити Папі Римському? — з такими думками змагався тоді владика Петро, як парох. Попри тих труднощей почався новий етап у житті парафії у Вроцлаві, але Собор почав, так би мовити, справді працювати з приходом нового — другого єпископа Вроцлавсько–Ґданської Єпархії, владики Володимир Ющака, який у цьому храмі мав свою хіротонію та інгрес в червні 1999 р.

У дальшому розвитку Собору допомагали наступні парохи: о. Петро Крик, о. Богдан Галушка та о. Андрій Михалишин. На закінчення свого слова владика Петро Крик сказав, що цей маленький ювілей, це чудова нагода, щоб подякувати Богові за дар, за церкву. Подякувати тим всім, хто допоміг, щоб мати такий прекрасний храм. Сьогодні завдяки зусиллям владики Володимира Ющака та пароха о. Андрія Михалишина Собор прикрашений іконами, відновлено знищену під час II світової війни — каплицю Гохберга, яка сьогодні є візиткою міста Вроцлава. У святині відчувається східний молитовний дух. Одночасно Собор зобов'язує. Має бути прикладом молитовного життя для цілої єпархії. Має такоє єднати виселених в акції „Вісла", їх спадкоємців та новоприбулих заробітчан з України. На закінчення проповіді владика Крик закликав, щоб в подяці за цей дар самому більше від себе давати, парафразуючи слова апостола Павла: …бо більше щастя в тому, щоб давати, як брати.

Другого дня, у суботу, 6 травня, до вроцлавського Собору прибули запрошені гості. Поміж ними були: Кардинал Генрик Ґульбінович, архиєпископ-сеньйор Іван Мартиняк, владика Петро Крик, латинські єпископи: Ігнаци Дец зі Сьвідніци, Стефан Реґмунт із Зеленої Гори, Яцек Кіцінський з Вроцлава та два єпископи Євангелицько-Авґсбурської Церкви з Вроцлава: Вальдемар Питель та Ришард Боґуш. Архиєрейську Літургію очолив арх. Іван Мартиняк у співслужінні ординарія Вроцлавсько–Ґданської Єпархії владики Володимира Ющака, екзарха для греко-католиків у Німеччині владики Петра Крика, латинського єпископа-сеньйора Стефана Регмунта з лігницької дієцезії, а також численно прибулого духовнества Вроцлавсько–Ґданської Єпархії.

На початку усіх гостей привітав парох, о. Андрій Михалишин, а опісля почалася Божественна Літургія. Проповідь виголосив владика Володимир Ющака, який польською мовою прочитав листа, у якому в 1997 р. Папа Іван Павло II переказав костел св. Вінкентія на Собор Вроцлавсько–Ґданскій Єпархії. Короткий фраґмент з цього листа: „Ksiądz Kardynał Henryk Gulbinowicz przekazuje na moje ręce kościół Świętego Wincentego. Z wdzięcznością przyjmuję ten «Dar Kongresowy» i przekazuję Diecezji Wrocławsko — Gdańskiej obrządku greckokatolickiego. Kościół ten ustanawiam dziś Katedrą nowej Diecezji ze stolicą we Wrocławiu. Niech nowa świątynia będzie znakiem przykładnej współpracy obu obrządków w tym mieście, Wrocław, 1 czerwca 1997 r., Jan Paweł II".

Владика Володимр відзначив: Нова святиня була свого роду як несподіваний дар. Ніхто з працівників владики Теодора Майковича не був повідомлений. Заховано все у таємниці. Не дивує, що відповідь могла бути і негативна. Владика Теодор не був готовий, щоб прийняти такий дар, такий потужній дар, як тоді здавалось. З чегри у латинського вроцлавського Митрополита, архиєпископа Кардинала Г. Гульбіновича виринало зажурення, що греко-католики не мають гідного місця, яке було б справжнім Собором, як це мають інші віроісповідання міста Вроцлава . Це бажання виповнилося, а Папа Іван Павло II вказав, щоб ця святиня була знаком співпраці двох обрядів та щоб мала вимір дуже екуменічний.

Владика Володимир відповідаючи на сподівання сказав, що сьогодні відбуваються у даному храмі екуменічні молитви, різні торжества, культурні події чи свято Йордану, в якому участь беруть вірні інших Церков Вроцлава. Собор став місцем спільноти, яку творять виселенці з акції „Вісла" та новоприбулі з України заробітчани і ті, які вже на постійно поселилися у Вроцлаві. Ніхто не думав, що Собор буде заповнений людьми з України. Рішення з 1997 р. було пророчим рішенням — підкреслив Владика Володимир. На закінчення владика подякував. За цей «Дар Конґесу з 1997 р.» дякую — Папі Іванові Павлі II, Кардиналу Г. Ґулбіновічу, владиці Петрові Крику, який був парохом і переберав цю святиню, Президенту міста Вроцлава, пані консерватор, Урядам — воєвідському та маршалковському, всім доброчинцям та вірним вроцлавської парафії.

На завершення Літургії Владика Володимир дав голос Митрополитові-сеньйору Арх. Іванові Мартиняку, який був свідком переказання Собору. Владика Іван подякував владиці Крику, який на початку дбав за спільноту та храм. Побажав владиці Володимиру витривалості і щоб надалі у цьому храмі служити вірним в дорозі до спасіння. Потім вітального листа від латинського вроцлавського Митрополита Арх. Йосифа Купного зачитав Єпископ Яцек Кіцінський — помічник вроцлавської латинської архідієцезі, у якому м. ін. написано: „Aby Kościół Greckokatolicki pozostał na tej dolnośląskiej Ziemi i by dawał dobro, którym jest światło Jezusa Chrystusa".

Літургію починає Митрополит Іван Мартиняк.

Поміж запрошеними гістьми Кардинал Генрик Ґульбінович.

На пам'ятку 20 річниці переказання святині посвячено пропам'ятну дошку, на якій записано слова з листа Папи Івана Павла II про переказання та встановлення храму св. Вінкентія Собором Вроцлавсько–Ґданської Єпархії.

Опісля з днем 60 уродин, владику Володимира Ющака привітали священики Вроцлавсько–Ґданської Єпархії та вірні вроцлавської парафії, а владика привітав з ювілеями священиків: 60-тих уродин — о. Шимона Янковського та о. Романа Малиновського, 30-ліття священства — о. Марка Сосницького, о. Дарія Вовка, о. Богдана Міщишина, о. Богдана Дрозда та з нагоди 30 уродин — наймолодшого о. Павла Березку.

о. др Аркадій Трохановський

Ювілей Згромадження Сестер Служебниць НДМ

(Продовження з 1 сторінки)

Добрянський, о. декан др Ярослав Роман, о. Христофор Блажеєвський, о. др Сергій Олійнічук, о. Марюш Дмитерко, о. Богдан Круба, о. Андрій Хом'як та архидиякон Володимир Качмар.

В ювілейних святкуваннях взяли участь: посол України в Польщі Андрій Дещиця, генеральна настоятелька с. Тереса Слота з Риму, провінційні настоятельки — с. Боніфатія Дяків з України, с. Петра Сичак зі Словаччини, віцепровінційна с. Миколая Степась із Сербії і численно зібрані сестри зі спільнот у Польщі з провінційною настоятелькою с. Наталією Маціною, сестри ЧСВВ з протоігуменією с. Магдалиною Шевчик, запрошені гості та миряни. Ювілей пройшов у дійсно святковому та піднесеному дусі.

Початок літургії у варшавському храмі.

Свята Гора Явір
повернула до Греко-Католицької Церкви

Проща на гору Явір. 2016 р.

З великою радістю прийняв я вістку про це, що Греко-Католицька Церква відзискала Святу Гору Явір на Лемківщині. По довгих роках це місце повертає до власників. Коли ми тут приходили з прощами упродовж останніх років, це завжди було питання чи отримаємо ключі до цієї каплиці і відправимо Божественну Літургію. Цей рік приніс нам особливий дар. Гора Явір повернула до греко-католицької парафії у Висовій.

Гора Явір, це особливе місце молитви при кордоні зі Словаччиною на Лемківщині. За історичними переданнями об'явлення на Горі Явір почалися ще перед І світовою війною: „Важлива подія мала місце 21 вересня 1925 р. коли-то з відпусту на Словаччині повертали до свого села дві жінки — Фірия Дем'янчук, Теодозія Дем'янчук та з ними дівчинка Марія Гавлік. Повертаючись додому, коли переходили кордон, складали молитви подяки за це, що вдалося перейти щасливо і не зустріли пограничників. І сталося непередбачене: в часі молитви враз освітило їх яскраве світло. Таким ясним було воно, що на землі можна було стебла трави числити. У жінок зродились сумніви, що це пограничники, які чекають, щоб їх заарештувати. Та, на їхне здивування, чекають вони кілька секунд, хвилину, але їх ніхто не затримав. І жадного голосу не чути. Лишень преясним світлом вони освічені. Озираються навколо себе — нікого нема. Лишень вони три знаходяться в світлі. Із дива, що діється з ними, не можуть вийти. Що це за пречудове світло?! Такого вони зроду ще не бачили. По закінченні молитви повставали і світло вже згасло. Перейняті тою надприродною появою, подались додому. Незрозуміння той події спонукало їх знову прийти на те саме місце під вечір 22 вересня 1925 р. Замість дівчинки забрали з собою жінку на ім'я Марта Дем'янчук. Об'явлення Пресвятої Діви Фіриї не було одиноким. Від першої появи настає постійний контакт між Богоматір'ю і скромною особою Фіриї. Приходить Вона до побожної жінки раз на тиждень, у п'ятницю. І настає розмовний контакт між ними. А діється це, як розповідала Фірия через сон. Вкінці Фірия отримала новий наказ: прийшов час поставити каплицю в честь Пречистої Діви Марії (…). Посвячення каплиці відбулося 14 жовтня 1931 р. в свято Покрови Пресвятої Богородиці. Довершив цього греко–католицький єпископ з Перемишля Владика Йосафат Коциловський. Очолив Він торжественну архієрейську Службу Божу та вкінці посвятив каплицю та прилучив її до греко–католицької парохії св. Архистратига Михаїла у Висові і зареєстровано це в день Покрови Пресвятої Богородиці, 14 жовтня 1931 р.".

Церква на горі Явір.
Архівне фото з початків XX ст.

Це історія.

Щоправда, ніколи не зроблено досліджень, щодо самих об'явлень, але вірні з Лемківщини тут приходили та заносили молитви до Богородиці. Можна сказати, що недовго натішилися тим місцем, тому що 1947 р., внаслідок акції „Вісла" і це місце опорожніло і на довги роки було забутим. Польська комуністична влада заборонила діяти Греко-Католицькій Церкві, але ця сама влада дала дозвіл Православній Церкві на душпастирську діяльність і в цей спосіб православні перебрали цю каплицю на Горі Явір. Треба шукати правди і Православна Церква також повинна це розуміти. Думаю, варто у цьому місці пригадати слова з 2008 р. з інтерв'ю з Митрополитою Іваном Мартиняком для тижневника „Idziemy" (nr 14 (135) з 06.04.2008 р. Z arcybiskupem Janem (Martyniakiem) rozmawia Irena Świerdzewska): *„Prawosławni nie mogą rościć pretensji do cudzej własności. Chodzi przecież o cerkwie budowane przez grekokatolików w XIX i XX wieków. W akcji „Wisła" w 1947 r. grekokatolicy z południowo-wschodniej Polski zostali wywiezieni w różne rejony Polski, głównie na ziemie Zachodnie. Zostali tak osiedleni, żeby ich rozproszyć i uniemożliwić łączenie się we wspólnoty. Taka była polityka ówczesnych władz. Ale nikt oficjalnie nie likwidował Kościoła Greckokatolickiego. Gdyby nawet taki nakaz wyszedł ze strony komunistycznego państwa, nie byłby ważny. Dążenie Kościoła Prawosławnego do przejęcia cerkwi greckokatolickich oceniam jako zachowanie niestosowne. (…) W ciągu kilkunastu lat wiele razy proponowaliśmy spotkania przedstawicielom Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego. Prawosławni użytkują nasze 23 świątynie. Zaproponowaliśmy zwrot tylko trzech z nich. Chcieliśmy pójść na tak daleko idące ustępstwa, chociaż nasi wierni nie do końca się z tym zgadzają. Uważam jednak, że skoro świątynie używane są przez prawosławnych, a w tamtym rejonie nie ma już naszych wiernych, to nie będziemy o nie walczyć. Ale tam, gdzie są grekokatolicy, mają oni prawo mieć własną świątynię. Wystąpiliśmy też o zwrot cerkwi w Bielance oraz w Przemyślu, gdzie przecież prawosławni mają dwie cerkwie. Gwarantowaliśmy, że będą mogli odprawiać nabożeństwa w tych naszych cerkwiach po ich zwrocie. Mimo to nie zgodzili się na taka umowę. Nie chcą podejmować rozmów, odwołują się do najwyższych instancji.*

Odrębną sprawą jest cerkiew na Górze Jawor koło Wysowej. Użytkowana jest przez prawosławnych, ale sąd dwukrotnie wydał wyrok przyznający prawa własności do niej grekokatolikom. Budowali ja nasi wierni. Zajęta została przez prawosławnych, którzy nawet nie pozwalali nam odprawić w niej nabożeństwa".(…)

Після перебрання цього місця за інформацією (www.cerkiew.org) 8 квітня 2017 р. у Горлицях в монастирі Сестер Василіянок відбулася зустріч духовенства та мирян з Митрополитом Євгеном Поповичем. Душпастирська зустріч була присвячена питанню Гори Явір. В часі зустрічі вибрано Раду, яка має допомагати пароху Висови о. Ярославові Чухті чувати над тим місцем. Її членами обрано: о. митрата Івана Піпку, Марію Чергоняк, Андрія Клішаша, Івана Клапача та Петра Майчака. Звернено увагу на необхідну реновацію цього місця. Поставлено також питання матеріальної підтримки цього санктуарію. Перед Радою важливі завдання, але це може тільки допомогти. Думаю, що треба випрацювати душпастирську програму для цього місця, щоб воно стало таким духовним осередком на Лемківщині. Можливо треба створити Фонд Гори Явір, на якій буде складатись церковне майно Лемківщини, а яке допоможе втримати цей санктуарій — так вважаю. Одночасно це місце вибрано на відзначення головних загальноцерковних 70 роковин акції „Вісла". Про це почули ми у Зверненні Владик УГКЦ в Польщі щодо відзначення 70 роковини акції Вісла з 26 березня 2017 р. та ще раз пригадано у Посланні з 28 квітня 2017 р. Це велике вирізнення і зусилля, щоб прийняти прочан та гостей. Однак це важливий момент в історії Гори Явір.

Це місце має нас єднати. Об'явлення у такому часі мають свою вимову. Ця земля була досвідчена І Світовою війною та стала на порозі інших жахливих подій та конфесійної боротьби. Це спонукає визнати, що Богородиця бажала укрипіти у вірі населення Лемківщини, щоб попри всіх труднощей залишилось вірними Господеві.

Лемківщина це місце, до якого доходило християнство: кирилометодійське та київське. Ці два напрямки східного християнства об'єднувала ідея єдності поміж Константинополем та Римом. Гора Явір повинна бути таким символом єдності. З цього місця повинні ми молитися за єдність всіх християн, особливо тих східних, яких дороги розійшлися упродовж історії. Хай буде воно місцем молитви і примирення. Думаю, що недоречним є казати, що греко-католики то не християни, як це зробив перемишсько–горлицький православний єпископ Паісій в інтерв'ю для російського телебачення, чи вважати за велику кривду, що Греко-Католицька Церква перебрала Гору Явір, як це

(Закінчення на 8 сторінці)

У своєму слові Митрополит Євген підкреслив велику роль Сестер Служебниць у служінні Церкві та українському народові. Сестри, немов євангельські мироносиці, несуть усім добру вістку про воскреслого Христа. Здійснюючи харизму своїх засновників, дають свідчення віри та любові серед нелегких часів випробування Христової Церкви. Сто двадцять п'ять років Сестри присутні в Церкві, працюють серед дітей, молоді, похиляються над немічними і терплячими в домах соціальної допомоги. За прикладом блаженної Йосафати, вимолюють Божої благодаті потрбуючим і дбають про красу Божих храмів. Митрополит подякував за їхнє 70-літнє віддане служіння та побажав Божого благословення, щоб надалі були знаком віри і надії, мали силу та відвагу свідчити своїм життям про воскреслого Христа.

На завершення Божественної Літургії з нагоди 125-ліття Згромадження та 70-ліття провінції Матері Божої Неустанної Помочі в Польщі, Сестер Служебниць нагороджено грамотами: Отця і Глави Української Греко-Католицької Церкви Блаженнішого Святослава та Архиєпископа і Митрополита Перемисько-Варшавського Євгена Поповича.

Щирі слова вітань та побажань на адресу сестер линули з уст Високопреосвященіших Владик, всечесних отців та представників парафіяльної спільноти.

Подячне слово виголосила с. Тереза Слота Генеральна Настоятелька Згромадження Сестер Служебниць НДМ. На милий спомин Ювілею вручила сестрам Благословення від Святішого Отця, Папи Франціска.

Сестри Служебниці відзначаючи свій ювілей і дякуючи Богові за всі дари з великою вірою і любов'ю дивляться в майбутнє. Надіються, що під покров Божої Матері і за заступництвом блаженної Йосафати зможуть надалі продовжувати свою місію на славу Божу, добро нашої Церкви та народу.

Сестри висловлюють свою велику повагу і вдячність усім тим, які взяли участь в ювілейному святкуванні, особливо за молитву, добре слово та зичливість.

(ред)

Відзначення 70 роковин Акції „Вісла” у Валчі

У неділю 30 квітня українська спільнота у Валчі відзначила 70 роковини акції «Вісла». У цей день прибуло до храму чимало вірних, були також присутні ті, що їх виселили у 1947 р. На території валецької парафії проживає 97 осіб, які досвідчили акції „Вісла”. Це ті особи, які приналежать до греко-католицької парафії у Валчі. Від найстарших до наймолодших, які щойно прийшли на світ, а спільно з батьками мусили подолати далеку, не з власної волі, подорож-вигнання з рідних земель.

Переселенці відзначили 70-ту річницю депортації.

У Божественній Літургії парох, о. др Аркадій Трохановський згадав жертви акції „Вісла” та тих, які загинули у концтаборі в Явожні, а також прочитав послання Владик УГКЦ у Польщі до вірних та духовенства з нагоди цієї сумної події.

Після літургії відслужено Панахиду, у якій згадано тих, що загинули в часі виселення 1947 р. Опісля парох о. Аркадій прочитав список виселених, які проживають на території парафії Валч, а зачитані особи виходили на середину церкви. Діти вручали їм квітку — троянду в подяці за збереження своєї мови, віри, культури та відкритку з написом: „70 роковини акції Вісла. 1947–2017. Пам’ятаємо”. На закінчення всі заспівали гимн „Боже Великий єдиний” та зроблено спільне фото.

До Валча перший трансорт приїхав 10 травня 1947 р. з Белжця. У цьому транспорті було 586 осіб. Разом тих транспортів прибуло до Валча 8, а людей 2668. Це давало 6,8 % населення валецького повіту. До відаленої 30 кілометрів від Валча Тщцяанки у пільському повіті таких транспортів прибуло 6, а людей 1278. Це давало 3 % населення цього ж повіту. Інформації на основі книжки: Eugeniusz Misiło, „Akcja „Wisła”. Dokumenty i materiały. 1947”.

Для нас це час спогадів про трагічну подію в житті нашого народу, але одночасно хочемо надалі плекати свою віру, мову, культуру та традицію. У валецькій парафії про різні аспекти акції „Вісла” будемо згадувати також в часі храмового празника у вересні та в листопаді в часі конференції, яка відбудеться у Музеї Валецької Землі.

о. др Аркадій Трохановський

Вознесіння Господнє

(Продовження з 1 сторінки)

Роздумуючи про Вознесіння Господа нашого Ісуса Христа на небо, можна назвати кілька важливих його причин чи значень.

Вознесіння Ісуса можемо назвати одним з величних плодів воскресіння, який потверджує ту правду, що своїм воскресінням Христос справді визволив всіх людей з неволі гріха і відчинив двері раю, відновив нам дорогу до Царства Небесного прощенням гріхів.

Царство Небесне, колись закрите для нас, царство істини, добра і краси, тепер відчинено і підготовлено для людини. І для його придбання не потрібно багато слів або якихнебудь великих справ. Досить, пробачивши образи і відкинувши сумніви, згадати про любов Божу і примиритися з Ним, через Ім’я Господа Ісуса Христа, яке доступне тепер усім людям. Бог дає нам життя і дає його з надлишком, дає його даром в нагороду за нашу віру. Він дає вічне життя!

У вознесінні Господнім вище з’єдналося із земним. Блаженний Августин з цього приводу говорить: „Вознісшись від землі на небо як Бог, і як людина з нашим тілом, Він Богочоловік, тим самим об’явив правду, що і нам людям через Нього відкрилось небо, яке так довго було закрите для нас і зменшилась на кінець відстань між небом і землею”.

Своїм вознесінням на небо Господь не залишив нас. Він завжди там, де збираються двоє чи троє в Його ім’я: „Бо де двоє або троє зібрані в моє ім’я, там я серед них” (Мт. 18, 20). Він серед всіх і серед нас, тому що і ми збираємось у храмах в Його ім’я. Він поблизу серця кожного хто шукає Його і прагне до Нього. Від серця починає свій шлях людина до Бога. І ми розуміємо, що на небеса Господь зійшов не для того, щоб піти від людей, а для того, щоб ще більше наблизитися до кожної людини у Святих Тайнах. Він не залишив апостолів і перебував з ними підчас їх проповіді. Він перебував із мучениками під час їх страждань, і вони відчували Його допомогу. Господь перебував із преподобними і полегшував їх подвиг. Він з усіма, хто Його любить і виконує Його заповіді.

Своїм Вознесінням на небо Ісус Христос увійшов у повноту своєї дійсної небесної слави, яку мав від Отця ще перед приходом на землю, яку об’явив на землі людям своїм навчанням, страстями і славним воскресінням, яку приготував йому Отець: „Отець мій, про якого кажете: Він Бог наш — Він мене прославляє” (Ів. 8, 54).

ознесіння Ісуса стало нагодою зміцнення віри апостолів в те, що Христос невидимо, духовно залишився з ними у таїнстві Євхаристії, у дарах Святого Духа, як записав євангелист Матей: „Ось я з вами по всі дні, аж до кінця віку” (Мт. 28, 20).

Господь наш Ісус Христос видимо і урочисто зійшов на небо, щоб відкрити шлях невидимій благодатній дії Святого Духа, бо всі особи Святої Тройці приймають участь у нашому спасінні. Діло відкуплення людства було звершене Ісусом Христом, а діло благодатного освячення належало звершити Святому Духові.

Отже Вознесіння, це свято не стільки прощання з Христом у тілі, скільки зустрічі із Ним як вічним Главою Церкви, який і в цю мить, і завжди присутній в ній у Святих Тайнах. Присутній невидимо для нас, але відчутно для наших з вами сердець. Він, Господь і Бог, наповнює наше життя тим сенсом, який увиразниться остаточно за кілька днів, коли на Сіонську горницю зійде послання до всіх народів. Зійде видимо, зображуючи полум’яними вогнями благодать дарованого через молитву Спасителя Святого Духа.

Тож, дорогі браття і сестри, молімося до нашого Спасителя, щоб Він зіслав на нас щедрі дари Святого Духа, зміцнив нашу віру, прийняв нашу посильну працю, щоб ми полюбили Його всією душею, всім серцем і всією думкою і щоб Господь перебував з нами завжди, нині, повсякчас і на віки віків. Амінь.

о. Михайло Чижович,
редемпторист

Святий Дух народів

(Продовження з 1 сторінки)

Неодмінним аргументом тих, хто схвалює рішення комуністичного режиму провести Акцію «Вісла», є піднесення цивілізаційного рівня депортованих. Бо ж вони замість дерев‘яних хат отримали муровані будинки. Таким чином не можна говорити про якісь «жертви» виселення в 1947 році. Це — його бенефіціари! Звісно, прихильники депортації мають на увазі житловий будинок, стайню і все інше, що потрібне до біологічного існування. Про храм, читальню навіть не подумають, бо до українців ставляться як до біомаси.

Коли такі погляди висловлюють світські професійні україноненависники з посткомуністичного чи ендецького середовищ, то нас це вже не дивує. Але підпис священика, професора Католицького університету під заявою, в якій Акція «Вісла» змальована як необхідний захід, що приніс позитив, бо «переселені знайшли господарства набагато вищого цивілізаційного стандарту, ніж мали до того часу», викликає шок. Тим більше, що йдеться про чи не найкращого в Польщі знавця життя і діяльності Римських Вселенських Архиєреїв останніх двох століть.

А вчення Єпископів Риму про нації і національні меншини, на яке двадцять років тому в посланні в 50-ту річницю Акції «Вісла» посилалися тодішні наші правлячі єрархи, є однозначним засудженням депортацій і всіх дій, які спрямовані на поступове викреслення з історії національних меншин. В радіопосланні в Навечір’я Різдва Христового 1941 року папа Пій XII, змальовуючи новий світовий лад, якого прагнуть всі народи, вчив, що не може бути в ньому «придушення, явного чи прихованого, культурних і мовних окремішностей національних меншостей, перешкод і гальмування їхніх економічних можливостей, обмежування їх природної прокреації». А Іван Павло II в посланні з нагоди Всесвітнього дня миру в 1990 році, писав: «Мир всередині людської родини вимагає, щоб конструктивно розвивати те, що нас відрізняє, як індивідів, так і народи, все те, що є нашою тотожністю». Дослідник проблеми національностей у католицькому богослов‘ї зауважує, що у святого Івана Павла II «національна тотожність кожної особи є об‘єктивною дійсністю, а її зв‘язок з кожною особою, є „глибшою людською тотожністю” цієї особи».

З моменту П‘ятдесятниці почався вже останній етап історії спасіння. Можна говорити, що ми вже в остаточних часах. В чому має полягати їхній сенс? Остання книга Нового Завіту, Одкровення св. Івана Богослова, так описує новий Єрусалим: «Ходитимуть народи в світлі його, і царі принесуть славу і честь свою до нього. […] І принесуть славу і честь народів до нього»(Одкр 21,24.26). Отець проф. Вацлав Гриневич питає: що принесуть народи до Божого Царства? Чим є оця «слава і честь»? І доходить до висновку: «Внесуть те все, що наближає людського духа до правди, краси і добра. До Божого Царства ввійде те все, що є плодом людського генію і людського серця».

До правди, краси і добра можна йти в кожному місці на земній кулі. Так само можна, черпаючи з глибинних джерел своєї релігійної і національної традиції, творити добро і примножувати красу, які матимуть виразне релігійне і національне обличчя. Треба тільки просити, щоб Святий Дух вселився в нас і оживив серце.

о. Богдан Панчак

Парафії в Моронзі минуло чверть століття

Ювілей 25-ліття існування парафії та сумні роковини 70-ліття переселення відзначила в суботу 6 травня греко-католицька громада Моронга та околиць.

У порозі храму Митрополита Євгена Поповича привітали члени парафіяльної ради, духовенство та делегації від молоді й дітей. Вітаючи архиєпископа, запрошених гостей (з врмінсько-мазурським воєводою Артуром Хоєцьким) моронзький парох, о. Роман Стороняк віднісся до подій з-перед сімдесяти літ, коли-то в околиці міста Моронг прибули перші переселенці з Карпат та Розточчя. Зокрема подякував тим священикам, щи підртмували та скріплювали у вірі народ в роки, коли Греко-Католицька Церква офіційно не існувала і не мала ані парафій, ані власних храмів. У ці роки паствою опікувалися спочатку о. Іван Яремін, о. Євстахій Хархаліс, а потім о. Богдан Крупка, о. Петро Кушка, о Ярослав Москалик.

Митрополит у проповіді відзначив особливу радість з нагоди свята, яке у даний день своєю присутністю підтримали присутні гості, поміж якими знайшлися і священики, і монахи, і представники прихильної адміністрації.

"Ваша присутність на святі парафії це знак, що ви також розділяєте радість нашої спільноти. Сьогодні Ісус Христос говорить до нас тривожні слова — «переслідували мене, переслідуватимуть і вас». Ісус Христос, запрошуючи нас бути його учнями, одночасно не залишає нам ніяких сумнівів, що буде нам добре. Ні. Ясно говорить, що коли підете за мною, ваша доля буде подібною до моєї.

Дійсно, так складаєтьтся, що ціла історія християнства від початку, коли-то перше слово після Воскресіння було несене до мешканців Єрусалиму, а пізніше цілого світу, назначена стражданням. Ісус Христос, запрошуючи нас, щоби ми були його учнями, ясно говорить, що з нами може бути, а ми знаємо, що ціла історія християнства, це історія терпіння. Воно немов якийсь заповітний Апокаліпсис, бо як же нам сьогодні зрозуміти страждання наших сестер та братів на Близькому Сході, в Сирії чи Іраку. Ось, не один раз дивимося і слухаємо інформацій звідтам і не можемо збагнути, чому саме так діється, сьогодні, в двадцять першому столітті, при високорозвинутій цивілізації, а нещасні люди змушені покидати свої рідні землі… Подібна ситуація і в Україні, де понад мільйон людей покинуло свої оселі, бо брат накладає руку на брата…

Ставимо перед собою запитання — що ж залишається причиною такої ситуації. А відповідь тут проста. Причина, це зло і гріх. Зло промовляє до нас лагідним, спокійним і дуже переконливим голосом. Воно намовляє відвернутися від Господа Бога, від Церкви, від добра, бо так можна жити і не журитися. Наслідком відвернення від Бога стає спалах людської ненависті, переслідування, страждання і кривда. А чи ми, тут зібрані, не досвідчили того сімдесят років тому? Чи нас не змусили колись піти далеко від своїх домів? Але Господь Бог завжди був з нами, був присутній в нашому житті, так само як залишається присутній в житті нинішніх втікачів…".

Довершуючи проповідь Митрополит наголосив на добросусідські відносини, які можна зауважити у святкуючій свій ювілей парафії, а також інших. Завдяки зрозумінню місцевої влади, людям дорої волі складне життя стає менш складним і почуття непевності відходить десь далеко.

Після літургії перед присутніми в церкві виступили з вокальною програмою діти з ольштинського «Сузірячка», натомість ювілей закінчився складенням вітань, подарунків, а потім спільною трапезою на прицерковному майдані. (бт)

Перемисько-варшавського Митрополита вітають в порозі моронзького храму.

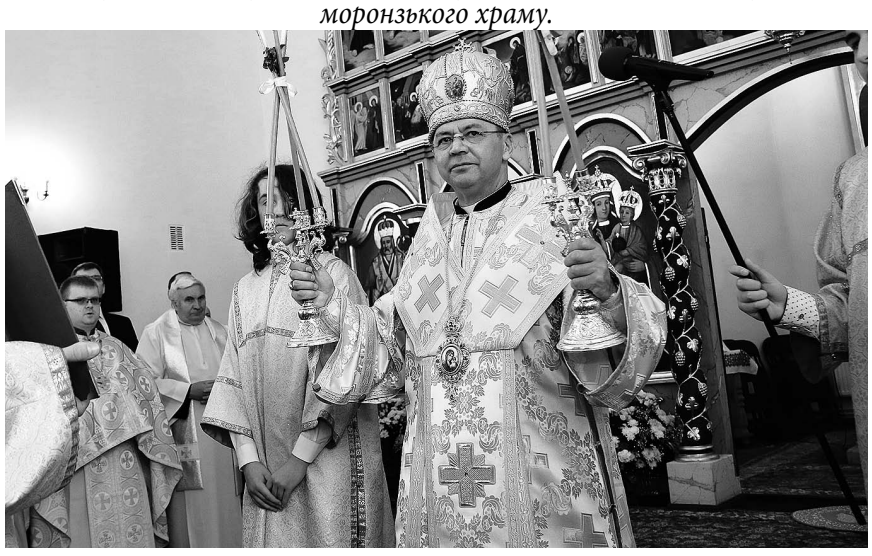

Починається Божественна літургія.

Громада на майдані перед моронзьким храмом.

У Члухові вшанували пам'ять переселених

Останній транспорт (R-416) з депортованими операцією «Вісла» українців відійшов із вокзалу Белжець 12 серпня 1947 р. і вночі із 15 на 16 серпня прибув до Члухова. Цього ж дня в історії міста стала записуватися українська сторінка.

Від злочинної операції «Вісла» минуло 70 років, а що сталося з переселенцями, досконало знаємо. Всупереч сподіванням організаторів цієї акції на денаціоналізацію українського населення, вона не настала, а українці з плином часу віднайшлися у новій дійсності.

В 70-ту річницю депортації, 29 квітня, українська громада Члухова та околиць, греко-католицька парафія, разом з регіональним історичним музеєм зорганізували виставку та конференцію присвячені сумній темі виселення. Свято мало дуже символічний характер. Його зорганізовано у середньовічному члухівському замку, останніми роками дбайливо відремонтованому, тобто місці, де кілька років греко-католицька громада, не маючи власного храму, молилася.

Подивитися виставку, на яку склалися: господарське обладнання, предмети щоденного вжитку привезені переселенцями у 1947 році, одяг, документи, церковне обладнання, запросила директор музею п. Христофора Моніковська.

Доповідь, доповнену фрагментами спогадів про наслідки операції «Вісла», прочитав проф. Богдан Гальчак з зеленогірського університету. Він же звернув присутнім увага на очевидний вже сьогодні факт, що закладений організаторами майбутній процес повної асиміляції, не наступив. Навів також приклади спогадів із перших днів на місцях поселення, коли-то переселенців місцева влада вітала як когорту злочинців, яких треба боятися. Доповідач розвіяв також міф, часто згадуваний сьогоднішнею пропагандою, про досконалі умови життя, в яких знайшлися депортовані на нових місцях.

Атмосферу минулого, того ще з-перед виселення, доповнила влаштована у головному залі музею (колишнього костела), виствка фотографій карпатських церков, колись покинутих в трагічних умовах, а сьогодні дбайливо реставрованих і збереганих. Про них присутні довідалися, що

(Закінчення на 8 сторінці)

Панахида за потерпілими в депортаційній акції.

Директор музею п. Христофора Моніковська в розмові з журналістами.

Зустріч молоді у Білому Борі в Світлу Суботу

У серцях молодих людей ще гарячі спогади з участі у Світових Днях Молоді, які проходили в Кракові на зламі липня та серпня 2016 р. а тут вже наступне запрошення на чергову зустріч. Запрошує Папа Франциск та Панама. Запрошує на 2019 р., щоб спільно з молоддю цілого світу зустрітися у тій країні і разом прославляти Господа Бога. Це великий виклик, але і також нагода до цього, щоб свідчити про свою віру.

На зустрічі у Білому Борі, яка відбулася 22–23 квітня молодь отримала чимало інформацій, як зустрітися в Панамі. Це була одна з точок програми, яка почалася з пригадання про виїзд на екуменічні молитви до Риги у Латвії. У парафіяльному домі учасники розповідали про „Паломництво віри", до якого запрошують брати з Тезе. Своїм досвідом поділилися о. д-р Руслан Марцішак, Марта Гнат та молодь, яка відзначила, що під час таких виїздів перш за все ставляють на молитву. До тих споминів включився о. д-р Аркадій Трохановський, який звернув увагу, що такі зустрічі мають вчити нас пізнавати свою східну духовість: ми маємо відкривати правило молитви нашої Церкви — Часослов. Маємо в цей спосіб поглиблювати свою релігійну ідентичність. У зустрічі взяла участь молодь з Білого Бору, Старгарду, Інська, Щецінка, Зам'єніц а також з далекого Ольштина. Разом з молоддю були отці: о. Марюш Дмитерко, о. Павло Березка, о. др Ярослав Роман, о. др Руслан Марцішак, о. др Аркадій Трохановський та с. Меланія Кузьо.

У другій частині зустрічі молодь та священики зустрілися у білобірській церкві. Під час спільної молитви було відчитано два листи до молоді. Найперше о. д-р Руслан Марцішак прочитав вибрані фрагменти з листу Папи Франциска на XXXII світовий день молоді (09-04-2017). Також представив формаційну програму підготовки до Світових Днів Молоді в Панамі. Кожен рік це паломництво з Марією: 2017 р. — Велике, бо вчинив мені Всемогутній (Лк.1,49), 2018 р. — Не бійсь Марію, 2019 р. — Ось я слугиня Господня, хай станеться по слову Твоєму (Лк.1.38). Пригадав також, що на прохання Папи Франциска день 22 кожного місця, це день молитви за молодь, за підготовлення прощі до Панами. Одночасно заохотив молодь, щоб пам'ятала про нього. Пригадав також слова Папи Франциска, щоб сучасна молодь не була „диванною молоддю", щоб не „старіла духом", а постійно вносила живе свідоцтво віри. Другого листа, якого написав до української молоді Патріярх Святослав на Квітну Неділю, проаналізував о. д-р Аркадій Трохановський. Звернув увагу на це, що Глава нашої Церкви подякував молоді за плекання молитви та за кожну зустріч з молодими людьми. Подякував також молоді, яка на поселеннях зберігає свою духовість, літургію, культуру та є активними членами в своїх парафіях. Для молоді взірцем надалі має бути особа Ісуса Христа — просив у листі Патріярх Святослав.

У третій частині молодь зі священиками шукала відповіді, як бути відважними та свідчити у світі. Це була реалізація програми „Відвага" на квітень у рамках підготовки до Панами. Учасники зустрічі також зобов'язали себе до молитви — Ісусовою Молитвою — у кожну середу між 20.00 а 22.00 за молодь у своїх єпархіях. Поставлено також питання про організацію чергової зустрічі для молоді перед празником Різдва Пресвятої Богородиці у вересні в Білому Борі. Виринуло питання створення у Вроцлавсько–Ґданській Єпархії молитовного Молодіжного Братства, активності в літургії в парафіях та питання волонтерства. На прохання Марти Гнат поставлено також питання організації різних заходів, щоб можна було зібрати фонди на організацію виїзду до Панами, для молоді яка хоче взяти участь у цьому святі.

Суботню зустріч закінчено молитвою в Церкві, а наступного дня молодь, яка була у Білому Борі, взяла участь у Божественній Літургії.

Дякуємо організаторам за спільну зустріч і надіємося, що наступним разом буде нас більше. А наші найближчі зустрічі з молоддю, це Біблійна Олімпіада у Познані в травні, плавання на байдарках у Валчі в липні та свято молоді у Білому Борі в вересні. Будьмо разом.

о. д-р Аркадій Трохановський

ОФІЦІЙНА МОЛИТВА
Світових Днів Молоді
ПАНАМА 2019

Милосердний Отче, Ти кличеш нас пройти це життя шляхом порятунку. Допоможи нам згадати минуле з вдячністю, прийняти те, що маємо з мужністю і будувати майбутнє з надією.

Господи Ісусе, наш друже і брате, спасибі Тобі, що дивишся на нас з любов'ю. Прислухаймося до Його голосу, що резонує в серцях кожного з нас із силою і світлом Духа Святого.

Даруй нам благодать бути такою Церквою, яка виходить з живою вірою і молодим обличчям проповідувати радість Євангелія. Аби ми змогли допомогти створити суспільство, якого прагнемо, де є справедливість і братерство.

Ми молимося за Папу та єпископів; за молодих людей; за всіх тих, хто візьме участь у Світовому Дні Молоді в Панамі, і за всіх, хто готується прийняти їх.

Богоматір Антигуа, Покровительо Панами, допомагай нам молитися і жити з великодушністю, подібно до тебе: «Ось я слугиня Господня. Нехай станеться мені по твоєму слову» (Лк 1:38).

Амінь

Шептицький знову з молоддю

11 травня 2017 року у містечку Великий Любінь на Львівщині за ініціативи Великолюбінської селищної ради, Громадської ради «Святий Юр» та Центру національного виховання ім. Андрея Шептицького відбулося Свято української молоді під гаслом «Андрей Шептицький — це Україна: будівничий, князь, лідер!».

Члени Громадської ради «Святий Юр» з молоддю та вчителями Великого Любіня.

Подібні святкування містами, містечками та селами Львівщини тривають уже два роки і, як виглядає, їх інтенсивність ніяк не спадає, а рівень організації, тематична насиченість і фаховість стають від заходу до заходу щораз кращі.

У нашому народі прийнято будь-яку справу розпочинати з молитви. Отож свято у Любіні почалось з Молебню до Пресвятої Богородиці у місцевій загальноосвітній середній школі. І як «в прадавні добрі часи» до молитви стала уся школа: учні, педагоги й технічний персонал. Якось раптом пригадалося, як десятки літ могутня комуно-атеїстична потуга «розпеченим залізом» витравлювала в душах українського народу, насамперед молоді, найдрібніший порух до Бога, затруювала свідомість безвір'ям та ненавистю до національних і релігійних святинь.

По молитві школа презентувала свої здобутки у різних сферах духовного та фізичного розвитку молоді. Це і виставка дитячих робіт, і змагання з міні-футболу та карате, і оригінальний «танцювально-спортивний» виступ. Цілком природно та логічно, що усе це відбувалось під патронатом та з присвятою великому Митрополитові. Згодом, на конференції, в одній з учнівських доповідей було наголошено на тому, яку велетенську увагу приділяв праведний Андрей здоров'ю та фізичному розвиткові нації, незважаючи, що на той час не мали власної держави.

Науково-практична конференція стала кульмінацією свята молоді у Великому Любіні. Попри те, що представники Громадської ради «Святий Юр» вислухали уже сотні доповідей у принаймні п'яти десятках подібних конференцій, все ж укотре змушені були посвідчити дві важливі істини. По-перше, що тема життя, діяльності та духовного і практичного спадку Шептицького є невичерпною, а по-друге, що творчий підхід та запал дітей є настільки великим, що з кожного такого заходу святоюрці черпають для себе щось нове, про що або не відали, або ж не звертали на це уваги. Але було у Великому Любіні і те, що вигідно вирізнило це містечко уже на першому етапі конференції: практично усі доповіді були підготовані на високому рівні. І в цьому, хоча назовні воно й не було презентовано, є велика заслуга педагогів, які зуміли порадити, підказати, зрештою, — відколи вперше дитина переступила поріг школи, — «виліпити» (сформувати) особистість, яка починає робити власні перші уже усвідомлені кроки. Властиво тільки так, на ґрунті християнської і національної ідентичності та доброму прикладі слуги Божого праведного Андрея можна зростити нове покоління лідерів, які на Божому Законі Правди і Справедливості врешті вирвуть Україну з неволі упослідження та лукавства.

Завершилася презентація концертом у Великолюбінській школі мистецтв і нагородженням дипломами, грамотами й подяками Громадської ради «Святий Юр» усіх, хто бодай найменшим чином долучився до організації та проведення цього свята.

(ред)

Традиція часопису „Місіонар”

В історії української церковної періодики особливе місце займає часопис «Місіонар», якому 1 травня цього року виповнилося 120 років. Для журнального видання це досить немалий відрізок часу, за який, очевидно, мали місце як світлі, так і трагічні сторінки. Вони тісно перепліталися із сумними і піднесеними сторінками Греко-Католицької Церкви переважно в Західній Україні.

Історична ретроспектива видання «Місіонаря»

Ідея видавати одномісячний журнал виникла в середовищі отців Василіян Святоонуфріївського монастиря у Львові, зокрема, її промотором був тоді ще ігумен о. Андрей Шептицький. Монахи, які активно проповідували в той час на парафіях і зазнали новітньої формації внаслідок Добромильської реформи, вбачали у новому виданні допоміжний засіб голошення засад католицької віри серед побожного галицького люду. Першим редактором «Місіонаря» був о. Платонід Філяс. Порівняно з іншими подібними виданнями ціна була незначна і «Місіонар» міг поширюватися через пошту завдяки старанням о. Андрея Шептицького. Всього шістнадцять сторінок першого числа були сповненими щирості та любові місіонерів до людей, яким вони несли Слово Боже. За редагування о. Лазаря Березовського побачив світ «Календар Місіонаря на 1901 рік», який був виданий зовсім новою фонетикою. Основними читачами цього часопису у всі періоди його історії були члени Апостольства молитви — релігійної мирянської організації, яка гуртувалася при василіанських парафіях та інших громадах Галичини.

Із заснуванням «Місіонаря» розпочала свою діяльність Жовківська друкарня отців Василіян, далі василіянське видавництво, яке у першій половині ХХ ст. широкою палітрою різнотематичних духовних видань пробуджувало у галицького люду релігійну та національну свідомість.

В період Першої світової війни, в 1915–1916 рр. часопис «Місіонар» видавався у м. Загребі (Хорватія) за редагування о. Івана Пришляка.

Після війни при знаменитому василіанському монастирі у Жовкві, який пишається розписами митця Юліана Буцманюка, активізувала свою діяльність редакція згаданого часопису, але ненадовго, тому що польська влада в 1918 році ув’язнила жовківських монахів Василіян у Домб’є. Була небезпека ліквідації майна друкарні, але завдяки старанням митрополита Андрея та Ватикану цього не сталося, священики повернулися до видавничої праці. У 20-их роках «Місіонар» приділяв багато уваги проповідуванню засад християнської віри, інформував про церковні та суспільні події, дбав за дитячу релігійну сторінку, його популярність зростала з року в рік і тираж сягав 20-ти тисяч примірників, а на кінець 1939 року він мав 50 тисяч примірників. Стиль і виклад матеріалу часопису був доступним для простолюддя. Провідне місце на сторінках часопису з часу його заснування і протягом 20–30-их років ХХ ст.. посідали статті про церковні свята, коментарі до Святого Письма, повчання Церкви, роздуми про значення місійної та душпастирської праці, пояснення молитов та ін. Часопис був гарно ілюстрований малюнками, світлинами портретів відомих діячів УГКЦ і ЧСВВ та репродукціями ікон. Активними авторами часопису були отці Василіяни Іриней Назарко, Ісидор Луб, Роман Лукань, письменник Осип Лещук, О. Тимочко, В. Лімниченко та багатобагато інших.

Через суспільно-політичні обставини редакція «Місіонаря» в 1939 році переїхала до

Сучасне видання місячника.

Перемишля (Польща). Там вийшло всього кілька чисел у 1940 році. Концепція видання залишалася незмінною, та й видавці були ті ж отці Василіяни з Жовкви. У 1941 році редакція «Місіонаря» відновила свою роботу у Львові, щоправда, він не мав вже такого обсягу і оформлення, як до початку війни. Останнє число «Місіонаря» вийшло в серпні 1944 році, а з другим приходом більшовиків взагалі припинилося його видання. Отці та брати Василіяни, як і їхні численні співбрати і сестри у Христі, зазнали гонінь з боку комуністичної влади, їхні монастирі закривали, перетворювали на різні світські установи, але Василіянський Чин жив і діяв у підпіллі в наступні десятиліття аж до початку відродження УГКЦ.

Хоча «Місіонар» замовк у совєтській Україні, але його традиція поширилася в середовищі українців-католиків, які емігрували до країн Південної та Північної Америк. Ще в 1911 році розпочалося видання часопису «Місіонар» в Бразилії, який сьогодні є одним з важливих пресових органів української громади у цій країні. У Філадельфії (США) сестри Василіянки теж видають до сьогодні «Місіонар», який поширюється серед членів Апостольства молитви і Братства Найсвятіших Тайн.

Відродження часопису та його становлення в умовах свободи

Незворотнім став факт відродження «Місіонаря» в незалежній Україні у квітні 1992 року. Перший редактор — тодішній магістр Крехівського новіціяту о. Теодозій Янків, ЧСВВ, згодом о. Йосафат Глуховецький, ЧСВВ. Перше число відродженого часопису вийшло за благословенням тодішнього глави УГКЦ Мирослава Івана кардинала Любачівського, а долучилися до цієї справи працівники факультету журналістики Й. Лось, М. Присяжний, св.п. О. Федик і М. Лозинський. Останній в наступні роки займався його підготовкою і згодом очолив василіянське видавництво «Місіонер» поряд із поверненням Жовківської друкарні у власність отцям Василіянам. В 1992–1993 рр. часопис виходив неперіодично, інколи раз в два місяці. У ньому були ті самі тематичні і світоглядні засади, які мали місце перед Другою світовою війною. Члени Апостольства молитви та інші численні побожні миряни знову отримували до рук часопис, який подавав відповіді на ті духовні потреби, якими вони жили. «Місіонар» став речником багатогранної місійної діяльності Василіянського Чину, який почав відроджувати в Україні свої монастирі (сьогодні нараховується біля 30 осередків по цілій Україні), формувати християнський світогляд звичайного читача, який був ще не дуже обізнаний в багатьох питаннях богослов’я, літургіки, морально-етичних темах, в історії багатостраждальної УГКЦ, її визначних і маловідомих постатей та ін.

У 1994 році головним редактором “Місіонаря” був призначений о. Василь Зінько, ЧСВВ, досвідчений журналіст та християнський письменник, який після майже сорокарічного проживання у Бразилії, а також Аргентині повернувся на рідну землю. Він зумів там стати активним місіонером і як той апостол Павло невтомно брав перо або друкарську машинку в руки, будучи редактором тамтешнього однойменного греко-католицького видання. Його публіцистичний і письменницький талант з дуже образним мисленням і дуже колоритною українською мовою збагатив тематику „Місіонаря”.

У 2003 році відроджено видання «Календаря Місіонаря», який виходить один раз в рік по сьогодні і є по суті релігійним записником на кожен день. Наприклад, у 2004 році основною його темою були життєписи Римських Архиєреїв, а в 2006 році в ньому опубліковано деякі богословські праці Папи Венедикта XVI. З 2002 року «Місіонар» розповсюджується не лише при василіанських парафіях та звичайних парафіях, але й завдяки передплаті, здобуваючи симпатиків у Центрі і на Сході України. З осені 2002 року редакція «Місіонаря» має окремий юридичний статус як підприємство в рамках Провінції отців Василіян Найсвятішого Спасителя в Україні і його осідок знаходиться при Святоонуфріївському монастирі у Львові. Завдяки активній місійній діяльності о. Йосафата Воротняка, сьогодні ігумена Боронявського василіянського монастиря, часопис збільшив свій наклад в останні роки на кілька тисяч примірників.

Ігор СКЛЕНАР (рісу)

Кому ми доручаємо долю народу?

Згідно з інформацією, яку подають євангелисти, Ісус Христос народився у Вифлеємі, місті Давидовому. Дитинство і молоді роки провів у Назареті, у Галилеї. На початку свого проповідування перебував у Капернаумі. За три роки публічного життя відвідав багато місцевостей у різних околицях Палестини. Але дуже часто бував у Єрусалимі — центральному місті Ізраїлю, де знаходилася одна-єдина на Святу Землю святиня.

Місто Єрусалим було значно більше ніж політичним чи адміністративним осередком. Це був релігійний центр. Кожна держава має свою столицю і громадяни по-особливому ставляться до цієї столиці, одначе сприйняття Єрусалима з боку ізраїльтян було дещо інакшим, більш трепетним (його можна зрозуміти тільки читаючи Біблію). Єрусалим для ізраїльтян був місцем, де вони знаходили Бога в неповторний спосіб, це було для них, у повному значенні того слова, святе місто.

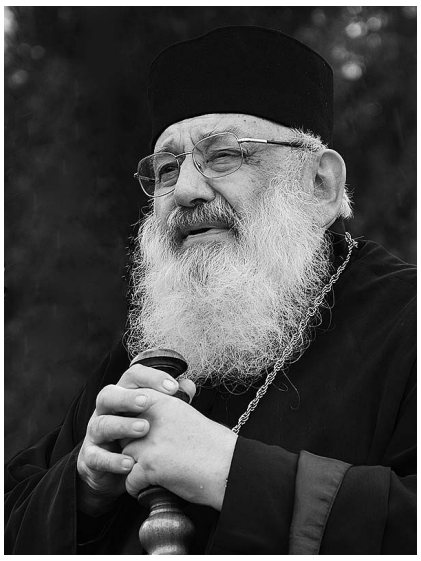

Блаженніший Любомир Гузар.

Ісус Христос, як воплочений Божий Син і взірцевий син свого народу, поділяв це особливе сприйняття Єрусалима. У тому місті звершилися Його смерть і воскресіння. Але ще перед цими спасенними подіями Ісус вказував на особливе значення Єрусалима. В Євангеліях, записаних святим Лукою (пор. 19, 41–44) і святим Матеєм (пор. 23, 37–39) знаходимо опис почуттів, які в Христа викликав тільки погляд на Єрусалим з Оливної гори. Він плакав над містом, яке заперечило своє особливе призначення.

Згадую про таке особливе сприйняття Єрусалима саме Ісусом Христом, бо вважаю надзвичайно важливою в нашому житті релігійність громадянина. Зв’язок нашого Спасителя з Єрусалимом можна беззастережно застосувати до кожної людини, до кожного громадянина, який вірить у Бога.

Погляньмо на нашу рідну країну — Україну. Українців на загал можна описати як побожний, релігійний народ. Ми будуємо храми, молимося, стараємося виконувати Божу волю… Одначе згадаймо такий момент: Ісус гірко плакав над Єрусалимом, шкодував, що це святе місто, яке мало прийняти Його як Спасителя світу, у критичний час зреклося Його, видаючи на смерть. Якою насправді є наша релігійність?

(Закінчення на 8 сторінці)

Прочани в дорозі на гору Явір. 2016.

Свята Гора Явір…

(Продовження з 3 сторінки)

зробив в третій день великодніх свят в часі молитви на Горі Явір під шатром. (http://www.orthodox.pl/paschalny-wtorek-na-sw-gorze-jawor/).

Це історична справедливість, а православній спільноті ніхто не відмовив права до молитви у цьому місці. Питання є інше — чи православні схочуть прийти до „нехристиян" греко-католиків і попросять ключей від каплиці? Думаю, що ніхто не відмовить, але чи прийдуть і покажуть духа молитви чи будуть відноситись з ненавистю? Час покаже.

Задбаймо, щоб це місце нас об'єднало. Відвідуймо цю каплицю і заносімо наші молитовні прохання просячи Матір Божу з Гори Явір, щоб заступалася за нас перед Господом Богом. Для нашої Церкви це великий дар, що ця Свята Гора повернула до нас. Це добре, що на рідній землі маємо місце, яке заохочує нас, щоб ми тут часто повертали.

о. др Аркадій Трохановський

У Члухові вшанували пам'ять переселених

(Продовження з 5 сторінки)

це дійсний скарб батьківського минулого, якому немає рівних у світі. Це затрачений не з власної волі прадідівський рай, до якого варто навідатися і про який треба пам'ятати. Вони стоять немов німі свідки, що засвідчують про своїх давніх господарів.

Наступного дня, в неділю, у місцевій церкві св. Івана Хрестителя о. Роман Ференц відслужив у наміренні виселених літургію, а у проповіді зокрема звернув увагу на розвиток релігійного життя переселенців, які протягом десяти літ від виселення позбавлені були душпастирської опіки в рідному обряді.

Заключним моментом члухівських святкувань стала Панахида за жертвами операції «Вісла», відправлена перед пропам'ятною дошкою на прицерковному майдані.

Богдан ТХІР

Учасники члухівських святкувань.

Кому ми доручаємо долю народу?

(Продовження з 7 сторінки)

Автор цих рядків упевнений, що як серед пересічних громадян, так само і серед носіїв влади є певне число віруючих людей. Але наскільки ті, кому ми доручаємо долю нашого народу, справді є богобоязливими людьми? (…)

Щойно минули Великодні свята. У багатьох містах можна було спостерігати дивну картину. Під час богослужінь у храмах несподівано з'являлися деякі наші можновладці в супроводі фотографів і через кілька хвилин зникали, щоб „відвідати" інші церкви, приналежні, можливо, до різних конфесій. На таке лихо вже давно звертали увагу, але нічого не змінилося.

Що вже говорити про передвиборчий час. Кандидати в депутати на різних рівнях починають активно з'являтися у храмах, звичайно не з порожніми руками. Вдячні душпастирі велегласно їм дякують. Пересічні учасники богослужінь, які таких добродіїв ніколи перед тим не бачили, також їм гаряче дякують і заявляють про політичну прихильність до них.

Спадає на думку приклад одної такої ситуації, яка сталася на Львівщині. Разом із новим „молільником" до храму під'їхала вантажівка, з якої робітники вивантажили будівельні матеріали. Отець-парох уподібнився до Золотоустого у своїй подяці. Одначе наступного дня після виборів, коли ще сонце не зійшло, та сама машина і ті самі робітники весь „подарований на Боже" будівельний матеріал кудись забрали.

Такі події не повинні траплятися. Вони компрометують і висміюють високопосадовців. Віруючі особи, які займають відповідальні посади, — байдуже, чи вони вибрані, чи призначені, — повинні дуже серйозно ставитися до своїх обов'язків і вважати власні релігійні переконання справжнім натхненням для виконання завдань. Взірцем для них повинен бути сам Христос.

Не може бути й сумніву, що якби носії влади із щирим релігійним переконанням взялися до своєї роботи, процес перевиховання нашого народу, який розпочався на Майдані, відбувався б набагато швидше, як дотепер. А своїм прикладом вони б стали прекрасним заохочення для пересічних громадян. (…)

+Любомир

Вітаємо наших найдорожчих Батьків

Дануту й Михайла Старухів

з золотим ювілеєм подружнього життя.
Хай на довгі роки у щасті й здоров'ї стелиться
перед Вами стежка Вашого спільного життя, хай
Господь обдаровує Вас
всякими ласками та щедротами.

Вдячні за дар життя та виховання
діти о. Павло, ЧСВВ
та Ольга і Микола з родинами

ЛАУРЕАТИ

олімпіади біблійного знання

У суботу 13 травня 2017 р. у Познані відбувся фінал Олімпіади біблійного знання з Книги Виходу організованої Вроцлавсько–Ґданською єпархією.

Олімпіада почалася від спільної молитви. Біблійні змагання відбувалися в ІІ категоріях: середня школа та ґімназія. У фінальному конкурсі взяло участь 30 учнів з Білого Бору, Лігниці, Старґарду, Інська, Шпротави, Валча, Зам'єніц, Любіна, Ґданська, Битова, М'єндзижеча, Гожова та М'ястка. Молодь відповідала в трьох частинах на 80 запитань. Праці учнів оцінювало журі: о. Андрій Бунзило, о. Дарій Губ'як, о. Степан Прихожденко, о. Павло Березка, о. др Аркадій Трохановський; о. др Руслан Марцішак, та Роман Левосюк. За організаційну частину відповідав о. Роман Кілик — парох Познаня.

Після змагань у школі, учасники зустрілися на молитві у церкві в Познані. На початку молитви усіх прибулих привітав о. Роман Кілик. Молебень до Богородиці очолив зеленогірський декан о. Андрій Бундзило, а проповідь до молоді прочитав о. др Руслан Марцішак, який зокрема відзначив, що переможцями є усі, хто взяв участь у біблійних змаганнях. Читання Святого Письма має допомогти нам поглиблювати віру. Це таке наше вставання з „канапи" — сказав о. Руслан, нав'язуючи до слів Папи Франциска. Проповідник заохотив, щоб кожної середи молодь молилася Ісусовою Молитвою в наміренні молодих людей Вроцлавсько-Ґданської єпархії. Це має нас єднати та створити молитовну спільноту, а в майбутньому покликати Молодіжне Братство.

Лауреатів Олімпіади було нагороджено призами:
І. Середня Школа — **Лауреати**: **(прізвища та парафії)**
1. Анна Стависька — Лігниця,
2. Анна-Марія Бундзило — Шпротава,
3. Анна Мриглід — Білиий Бір/Старгард
4. Ольга Старинська — Лігниця,

Вирізнення: **(прізвища та парафії)**
Александр Сусловський — Білий Бір, Дарія Водзінська — Білий Бір, Ольга Стефанів — Гожів Влкп., Тимофій Ґронський — Білий Бір, Катерина Ющак — Лігниця, Андрій Дмитерко — М'ястко, Анна Романяк — Зам'єніце, Анна Ганаско — Битів/Білий Бір, Анна Дерикіт — Білий Бір, Клавдія Найка — Любін,
ІІ. Гімназія — **Лауреати**: **(прізвища та парафії)**
1. Павліна Прихожденко — Мястко,
2. Миколай Стороняк — Ґданськ,
3. Алекс Мадзелян — М'єндзижеч,

Вирізнення (прізвища та парафії):
Оксана Стех — Валч, Анастасія Бундзило — Шпротава, Олександра Хмиловець — Білий Бір, Вікторія Лучинська — Лігниця, Матей Сич — М'єндзижеч, Аґата Стависька — Лігниця, Ольга Марцішак — Старґард, Максим Левосюк — Ґданськ, Вікторія Трембовська — Інсько, Ігор Саладяк — Ґданськ, Олександра Федощак — Замєніце, Павло Каня — Замєніце, Миколай Мриглід — Старгард, Лауреати отримали таблети, фотоапарати, а також кожен учасник отримав грамоту та компакт-диск з книжкою про життя Патріярха Йосифа Сліпого.

Жертводавці призів: усі греко-католицькі парафії Вроцлавсько-Ґданської Єпархії, благодійна німецька організація Renovabis. Жертводавцям щиро дякуємо.

Всім учасникам змагань ґратулюємо і запрошуємо взяти участь в наступному конкурсі.

о. др Аркадій Трохановський

БЛАГОВІСТ — суспільно-релігійний місячник. Видає Українська Греко-Католицька Церква у Польщі. Редакція на громадських засадах. Редагує колегія: **Богдан Тхір** (т) — секретар редакції (тел./fax дом. 89 761 04 21), **прот. Богдан Степан** - координатор від Перемисько-Варшавської архиєпархії, **о. Аркадій Трохановський** - координатор від Вроцлавсько-Ґданської єпархії, **прот. Богдан Панчак** - богословська колонка, **Дарій Гаврилець** — технічна редакція.
Погляди авторів публікацій не завжди сходяться з точкою зору редакції.
Матеріалів не замовлених не відсилаємо. В оправданих випадках застерігаємо собі право виправляти і скорочувати авторські тексти.
Матеріали до публікації просимо висилати у машинописах або у чітких рукописах.

Kuria bp, ul. Błogosławionego bpa Jozafata Kocyłowskiego 4, 37-700 **Przemyśl**, tel/fax 16 678-78-68, e-mail: kuria@przemyslgr.opoka.org.pl
Kuria bp, Pl. Nankiera 15a, 50-140 **Wrocław**, tel./fax 71 343-94-77, fax 71 343-94-67, e-mail: konsystoria@wro-gda.opoka.org.pl
Adres redakcji: «BŁAHOWIST»; ul. Kościuszki 28/3, 11-220 Górowo Iławeckie, tel. 89 761-04-21, e-mail: blahowist@poczta.onet.pl
Bank Spółdzielczy w Górowie Ił, Nr 08 8855 0004 2003 0006 3515 0001